

POSTANOWIENIE SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (trzecia izba)
z dnia 8 lipca 2004 r. *

W sprawie T-341/02

Regione Siciliana, reprezentowany przez I. Braguglię, Avvocato dello Stato,
z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez E. De Marcha i L. Flyna,
działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń
w Luksemburgu,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji D (2002) 810439 z dnia 5 września 2002 r. w sprawie zakończenia udzielania pomocy finansowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) dotyczącej dużego projektu „Autostrada Messyna-Palermo” (EFRR nr 93.05.03.001 — Arinco nr 93.IT.16.009),

* Język postępowania: włoski.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(trzecia izba),

w składzie: J. Azizi, prezes, M. Jaeger i F. Dehousse, sędziowie,
sekretarz: H. Jung,

wydaje następujące

Postanowienie

Ramy prawne

- 1 Zgodnie z art. 158 WE, Wspólnota rozwija i prowadzi działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej i społecznej. W celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Wspólnoty, zmierza ona w szczególności do zmniejszenia dysproporcji w poziomie rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów lub wysp najmniej uprzywilejowanych. Zgodnie z art. 159 WE, Wspólnota wspiera także osiągnięcie tych celów przez działania, które podejmuje za pośrednictwem funduszy strukturalnych, w szczególności Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).
- 2 Z zamiarem osiągnięcia tych celów i uregulowania zadań funduszy, Rada wydała rozporządzenie (EWG) nr 2052/88 z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie zadań funduszy strukturalnych i ich skuteczności, jak również w sprawie koordynacji działań funduszy z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi (Dz.U. L 185, str. 9), zmienione

w szczególności rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2081/93 z dnia 20 lipca 1993 r. (Dz.U. L 193, str. 5), (zwane dalej „rozporządzeniem nr 2052/88”, obowiązujące w chwili zaistnienia stanu faktycznego) oraz rozporządzenie (EWG) nr 4253/88 z dnia 19 grudnia 1988 r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzenia (EWG) nr 2052/88 w odniesieniu do koordynacji działań różnych funduszy strukturalnych z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi (Dz.U. L 374, str. 1), zmienione w szczególności rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2082/93 z dnia 20 lipca 1993 r. (Dz.U. L 193, str. 20), (zwane dalej „rozporządzeniem nr 4253/88”, obowiązujące w owym czasie).

Rozporządzenie nr 2052/88

- 3 Zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia nr 2052/88 głównym zadaniem EFRR jest promowanie w szczególności rozwoju i dostosowania strukturalnego regionów, których rozwój jest opóźniony (cel nr 1). Zgodnie z załącznikiem I wspomnianego rozporządzenia, Sycylia (Włochy) jest regionem objętym celem nr 1.

- 4 Zgodnie z art. 4 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia nr 2052/88:

„Operacje Wspólnoty charakteryzują się tym, że uzupełniają lub wnoszą wkład do korespondujących z nimi operacji krajowych. Są one definiowane w wyniku ścisłego porozumienia pomiędzy Komisją, zainteresowanym Państwem Członkowskim i właściwymi władzami wyznaczonymi przez to Państwo na szczeblu krajowym, regionalnym, lokalnym lub innym, przy czym każda ze stron jest partnerem dążącym do wspólnego celu. Porozumienie to zwane jest dalej »partnerstwem«. Partnerstwo obejmuje przygotowanie, finansowanie, monitorowanie oraz ocenę działań” [tłumaczenie nieoficjalne].

- 5 Artykuł 5 ust. 2 drugi akapit rozporządzenia nr 2052/88 przewiduje, że formami pomocy — z wyłączeniem tych przewidzianych w lit. e), a mianowicie wsparcia w zakresie pomocy technicznej — które są podejmowane z inicjatywy Komisji, mogą być jedynie formy ustalone przez Państwo Członkowskie lub właściwe władze przez nie wskazane i przedłożone Komisji przez to Państwo Członkowskie lub w danym przypadku przez inną instytucję wskazaną przez nie do tego celu.

Rozporządzenie nr 4253/88

- 6 Artykuł 2 rozporządzenia nr 4253/88 przewiduje, że koordynacja działań różnych funduszy prowadzona jest w szczególności w ramach Pomocy Wspólnotowej (CSF). CSF zostały uregulowane w dziale III wspomnianego rozporządzenia (art. 8–13). Zgodnie z art. 8 ust. 1 tego rozporządzenia, CSF dla celu nr 1 ustala się w ramach partnerstwa decyzją Komisji w porozumieniu z zainteresowanym Państwem Członkowskim.
- 7 Zgodnie z motywem szóstym rozporządzenia nr 2082/93 „przy stosowaniu zasady pomocniczości, bez uszczerbku dla uprawnień Komisji, a zwłaszcza jej odpowiedzialności za zarządzanie środkami pieniężnymi Wspólnoty, realizacja form pomocy, zawartych w strukturach wspierających, powinna być w pierwszej kolejności odpowiedzialnością Państw Członkowskich na właściwym szczeblu terytorialnym, zgodnie ze ściśle określonymi potrzebami każdego Państwa Członkowskiego”.
- 8 Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 4253/88 („[d]odatkowość”) dla zapewnienia realnego wpływu, środki z funduszy strukturalnych nie mogą zastąpić publicznych lub porównywalnych z nimi wydatków Państwa Członkowskiego na cele strukturalne na całym terytorium objętym pomocą w ramach tego celu.

- 9 Rozporządzenie nr 4253/88 ustala w dziale IV („[p]omoc przyznawana z funduszy”) zasady dotyczące rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy (art. 14), przesłanki kwalifikujące do przyznania finansowania (art. 15) oraz określone postanowienia szczególne (art. 16).

- 10 Zgodnie z art. 16 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia, EFRR może, tak jak inne fundusze strukturalne, zapewnić pomoc finansową na pokrycie wydatków związanych z dużymi projektami, czyli takimi, których całkowity koszt uwzględniany przy ustalaniu wysokości pomocy wspólnotowej przekracza, co do zasady, kwotę 25 milionów euro na inwestycje w infrastrukturę i 15 milionów euro na inwestycje produkcyjne.

- 11 Rozporządzenie nr 4253/88 ustanawia w dziale VI („[p]rzepisy finansowe”) zasady dotyczące zobowiązań funduszy (art. 20), wypłaty pomocy finansowej (art. 21), kontroli działań finansowanych (art. 23) oraz zmniejszenia, zawieszenia i anulowania wspomnianej pomocy (art. 24).

- 12 Zgodnie z art. 21 rozporządzenia nr 4253/88:

„1. Płatności pomocy finansowej dokonywane są zgodnie z odpowiednimi zobowiązaniami budżetowymi na rzecz krajowych, regionalnych lub lokalnych organów lub instytucji wyznaczonych w tym celu we wniosku przedłożonym przez zainteresowane Państwo Członkowskie, w terminie nieprzekraczającym z reguły dwóch miesięcy od dnia wpływu właściwie sporządzonego wniosku. Płatności mogą być dokonywane w formie zaliczki bądź w formie płatności ostatecznych odnoszących się do wydatków faktycznie poniesionych. Dla działań, które mają zostać zrealizowane w okresie dwóch lub więcej lat, wypłaty są związane z rocznymi ratami zobowiązań [...].

3. Druga zaliczka obliczona w ten sposób, aby łączna kwota dwóch zaliczek nie przekraczała 80 % zobowiązania, zostaje wypłacona po poświadczeniu przez odpowiedzialny organ, że przynajmniej połowa pierwszej zaliczki została wykorzystana, oraz że realizacja działań postępuje w zadowalającym tempie i zgodnie z wytyczonymi celami.

Płatności należy dokonać na rzecz beneficjentów końcowych bez dokonywania jakichkolwiek potrąceń lub odliczeń, które mogłyby zmniejszyć kwotę przyznanej pomocy finansowej należnej uprawnionym beneficjentom.

4. Płatność pozostałego salda każdego zobowiązania zależna jest od:

- przedłożenia Komisji przez wyznaczone organy lub instytucje, określone w ust. 1, wniosku o dokonanie płatności w okresie sześciu miesięcy od końca danego roku lub od dnia rzeczywistego ukończenia realizacji odpowiednich działań,
- przedłożenia Komisji stosownych sprawozdań określonych w art. 25 ust. 4,
- przesłania Komisji przez Państwo Członkowskie zaświadczenia potwierdzającego informacje zawarte we wniosku o dokonanie płatności i w sprawozdaniach.

5. Państwa Członkowskie wyznaczą władze uprawnione do wydawania zaświadczeń określonych w ust. 3 i 4 i dopilnują, żeby beneficjenci otrzymali kwoty zaliczki i płatności w najkrótszych możliwych terminach nieprzekraczających, co do zasady, trzech miesięcy od dnia otrzymania środków przez Państwo Członkowskie, pod warunkiem, że wnioski beneficjentów spełniają wymogi niezbędne dla dokonania płatności” [tłumaczenie nieoficjalne].

13 Artykuł 23 ust. 1 rozporządzenia nr 4253/88 przewiduje:

„Dla zapewnienia powodzenia działań przeprowadzanych przez promotorów publicznych lub prywatnych, Państwa Członkowskie podejmują, przy realizacji działań, środki niezbędne w celu:

- regularnej weryfikacji, czy działania finansowane przez Wspólnotę są realizowane prawidłowo,
- zapobiegania i ścigania nieprawidłowości,
- odzyskania środków utraconych na skutek nadużycia lub zaniedbania. W przypadku, gdy Państwo Członkowskie lub pośrednik, lub promotor przedłożą dowód na okoliczność, że nie może im zostać przypisane nadużycie lub zaniedbanie, Państwo Członkowskie jest subsydiarnie zobowiązane do zwrotu nienależnie wypłaconych kwot,

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

14 Zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 4253/88:

„1. Jeśli zajdzie podejrzenie, że realizacja działań lub jednego ze środków nie uzasadnia ani części, ani całości przyznanej pomocy finansowej, Komisja dokonuje właściwego badania przypadku w ramach partnerstwa, w tym w szczególności

wzywa Państwo Członkowskie lub władze wyznaczone przez nie do realizacji działań, do przedstawienia swoich uwag w określonym terminie.

2. W wyniku tego badania Komisja może zmniejszyć lub zawiesić pomoc na dane działania lub środki, jeśli badanie potwierdzi nieprawidłowości lub istotne zmiany, wpływające na charakter lub warunki realizacji działań lub środków, które nie zostały przedłożone Komisji celem zatwierdzenia.

3. Nienależnie wypłacone kwoty podlegają zwrotowi na rzecz Komisji [...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

- 15 Wreszcie rozporządzenie nr 4253/88 określa w dziale VII zasady monitoringu i oceny pomocy przyznanej z funduszy. Dla tego celu art. 25 ust. 3 wspomnianego rozporządzenia, przewiduje w ramach partnerstwa stworzenie komitetu monitorującego, zgodnie z porozumieniem zawartym między zainteresowanym Państwem Członkowskim a Komisją.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

- 16 Decyzją z dnia 22 grudnia 1993 r. skierowaną do Republiki Włoskiej, Komisja przyznała na okres programowania 1994–1999 pomoc finansową z EFRR wynoszącą 50 % kosztów podlegających finansowaniu, związaną z budową autostrady pomiędzy Palermo i Messyną na Sycylii, która stanowi duży projekt w rozumieniu art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 4253/88. Konieczne prace zostały podzielone na dziesięć części.

- 17 Zgodnie z art. 3 pierwszy akapit tej decyzji pomoc wspólnotowa mogła zostać przyznana na poczet wydatków związanych z działaniami przewidzianymi w projekcie, które stanowiły przedmiot aktów prawnie obowiązujących w Państwie Członkowskim i odpowiedniego szczególnego zobowiązania finansowego przed dniem 30 czerwca 1994 r. Termin na dokonanie wydatków związanych z tymi działaniami został ustanowiony na dzień 30 czerwca 1996 r. Zgodnie z art. 3 drugi akapit Komisja, na wniosek złożony przez Państwo Członkowskie w przewidzianym do tego terminie, mogła odroczyć te terminy. Wobec nieodroczenia terminu ustanowionego przez Komisję, wydatki faktycznie poniesione po wygaśnięciu ostatniego terminu ustalonego dla ich dokonania, nie mogły zostać uwzględnione w ramach pomocy z EFRR.
- 18 Zgodnie z załącznikiem do decyzji z dnia 22 grudnia 1993 r. strona skarżąca została wyznaczona jako organ odpowiedzialny za realizację projektu.
- 19 Decyzją z dnia 28 lipca 1995 r. skierowaną do Republiki Włoskiej Komisja, na wniosek rządu włoskiego, odroczyła termin dla krajowych zobowiązań finansowych do dnia 31 grudnia 1995 r. oraz termin na dokonanie krajowych płatności związanych z projektem do dnia 31 grudnia 1997 r., z zastrzeżeniem możliwości wydania przez Komisję odmiennie brzmiącej decyzji do dnia 31 grudnia 1995 r.
- 20 Decyzją z dnia 22 grudnia 1995 r. skierowaną do Republiki Włoskiej Komisja zmieniła opis projektu zawarty w decyzji z dnia 22 grudnia 1993 r.
- 21 W dniu 9 lipca 1997 r. komitet monitorujący regiony objęte celem nr 1 we Włoszech w ramach CSF (zwany dalej „komitetem monitorującym”), stwierdził wystąpienie trudności w ukończeniu przed dniem 31 grudnia 1997 r. prac związanych z projektem. Przy tej okazji konsorcjum ds. budowy autostrady i strona skarżąca zobowiązali się, każde ze swojej strony, pokryć z własnych środków kwotę równą udziałowi EFRR w związku z pracami wykończeniowymi części jeszcze nieukończonych.

- 22 Pismem z dnia 5 sierpnia 1997 r. strona skarżąca oficjalnie zobowiązała się do sfinansowania ukończenia prac w ramach określonych części.
- 23 Pismem z dnia 26 września 1997 r. strona skarżąca zwróciła się do Komisji o przedłużenie terminów płatności w zakresie kilku części.
- 24 Pismem z dnia 30 października 1997 r. skierowanym do strony skarżącej, po przypomnieniu, że przedłużenie dla tego projektu zostało już wcześniej przyznane do dnia 31 grudnia 1997 r., Komisja wskazała, że należy podjąć w trybie pilnym wszystkie niezbędne środki, aby prace zostały ukończone najpóźniej w tym dniu.
- 25 Pismem z dnia 17 czerwca 1998 r. strona skarżąca przedstawiła włoskiemu Ministerstwu Skarbu i Komisji ostateczne zestawienie wydatków poniesionych do dnia 31 grudnia 1997 r., wnioski o dokonanie płatności z EFRR oraz sprawozdanie końcowe.
- 26 Pismem z dnia 23 lipca 1998 r. Komisja zwróciła rzeczne sprawozdanie do Ministerstwa Skarbu ze względu na to, iż nie zawierało ono informacji niezbędnych do dokonania zakończenia projektu. Zażądała ona od władz włoskich przesłania nowego sprawozdania końcowego, zawierającego m.in. przedstawienie stanu zaawansowania technicznego i finansowego w dniu zakończenia płatności (tj. w dniu 31 grudnia 1997 r.), dla każdej z dziesięciu części finansowanych w ramach wspomnianego projektu oraz należyte uzasadnienie przyczyn opóźnienia w realizacji każdej z dziesięciu części.
- 27 Pismem z dnia 10 lutego 1999 r. Komisja poinformowała Ministerstwo Skarbu, iż ze sprawozdania końcowego wynika, że zobowiązanie strony skarżącej do sfinansowania ukończenia prac w ramach projektu najpóźniej do dnia 31 grudnia 1997 r. w sposób wyraźny nie zostało spełnione. Komisja stwierdziła, że na dzień 31 grudnia 1997 r., zostały ukończone z dwuletnim opóźnieniem jedynie dwie z dziesięciu przewidzianych części. W tych okolicznościach Komisja wyjaśniła, że ewentualne

wypłacenie pozostałego salda pomocy musi się opierać na wydatkach faktycznie poniesionych na realizację dwóch ukończonych części pod warunkiem, że są one zasadniczo zgodne z pierwotnym projektem.

- 28 Pismem z dnia 21 grudnia 2001 r. Komisja, za pośrednictwem stałego przedstawicielstwa przy Unii Europejskiej, skierowała do Republiki Włoskiej propozycję zakończenia projektu ze względu na wystąpienie opóźnień w realizacji prac. Owa propozycja zakończenia projektu została wydana na podstawie wydatków poniesionych na dzień 31 grudnia 1997 r., związanych z pracami ukończonymi na dzień 31 grudnia 1999 r.
- 29 Pismem z dnia 14 lutego 2002 r. strona skarżąca przedłożyła swoje uwagi na piśmie w przedmiocie propozycji zakończenia.
- 30 Pismem z dnia 5 września 2002 r. (zwanym dalej „zaskarżoną decyzją”) Komisja za pośrednictwem stałego przedstawicielstwa przy Unii Europejskiej, na podstawie wydatków poniesionych na dzień 31 grudnia 1997 r. związanych z pracami ukończonymi na dzień 5 września 2002 r., skierowała do Republiki Włoskiej decyzję w sprawie ostatecznego zakończenia pomocy dotyczącej projektu, uchylając i zastępując zarazem daty zamknięcia zawarte w piśmie z dnia 21 grudnia 2001 r.
- 31 W końcowej części tej decyzji Komisja wskazała z jednej strony wysokość niewykorzystanego salda podlegającą wyłączeniu ze zobowiązania, a mianowicie różnicę pomiędzy wysokością pomocy finansowej z EFRR przyznanej wstępnie na projekt i łączną kwotą wypłat dokonanych przez EFRR oraz, z drugiej strony, kwotę podlegającą zwrotowi, a mianowicie różnicę pomiędzy tą ostatnią sumą i kwotą wydatków podlegających finansowaniu przez EFRR na dzień zakończenia. Komisja wskazała ponadto, że Republika Włoch jest zobowiązana poinformować, w drodze listów poleconych, o tej decyzji beneficjentów końcowych.

Przebieg postępowania i żądania stron

32 W tych okolicznościach w dniu 14 listopada 2002 r., strona skarżąca wniosła do Sądu niniejszą skargę.

33 Na poparcie skargi strona skarżąca podnosi cztery zarzuty nieważności. Pierwszy dotyczy braku właściwości organu, który podpisał zaskarżoną decyzję. Drugi dotyczy naruszenia lub błędnego zastosowania art. 24 i 25 rozporządzenia nr 4253/88. Trzeci odnosi się do sprzeczności w zachowaniu Komisji i naruszenia zasady uzasadnionych oczekiwań. Czwarty dotyczy braku uzasadnienia oraz braku postępowania wyjaśniającego.

34 Strona skarżąca wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

35 Komisja wnosi do Sądu:

— tytułem żądania głównego, o stwierdzenie niedopuszczalności skargi;

- ewentualnie, o oddalenie skargi jako bezzasadnej;

- w każdym przypadku, o obciążenie strony skarżącej kosztami postępowania.

W przedmiocie dopuszczalności

Argumenty stron

- ³⁶ Komisja nie zaprzecza, że zaskarżona decyzja dotyczy skarżącej indywidualnie. Jednakże stwierdza, że decyzja ta nie dotyczy jej bezpośrednio, a zatem w konsekwencji, niniejsza skarga już z tego tytułu jest niedopuszczalna.
- ³⁷ Komisja podnosi zasadniczo, że Sąd orzekł już w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2001 r. w sprawie T-244/00 Coillte Teoranta przeciwko Komisji (Rec. str. II-1275), że decyzja w sprawie wykluczenia określonych wydatków z finansowania przez sekcję „Gwarancje” Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFORG), nie dotyczyła bezpośrednio sytuacji prawnej beneficjenta pomocy wspólnotowej.
- ³⁸ Zdaniem Komisji, uzasadnienie tego postanowienia stosuje się w ten sam sposób do zarządzania EFRR i innymi funduszami strukturalnymi w okresie programowania 1994–1999. Takie zastosowanie wspomnianego uzasadnienia jest możliwe, ponieważ zarządzanie tymi funduszami opiera się na zasadzie rozdziału stosunków prawnych, z jednej strony, pomiędzy Komisją a Państwami Członkowskimi, a z drugiej strony, pomiędzy Państwami Członkowskimi a beneficjentami.

- 39 W niniejszej sprawie Komisja stwierdza, że zaskarżona decyzja pozostawiała Republice Włoskiej uprawnienia decyzyjne według swobodnego uznania w stosunku do beneficjentów końcowych w kwestii zwrotu nienależnie wypłaconych kwot. Jakikolwiek ewentualny zwrot przez stronę skarżącą wypłaconej jej pomocy, nie wynika z zaskarżonej decyzji jako takiej, ale z działań podjętych ewentualnie w tym celu przez właściwe władze, na podstawie uregulowań krajowych.
- 40 W konsekwencji właściwe wykonanie zaskarżonej decyzji, zobowiązuje jedynie Republikę Włoską do zwrotu Komisji wymienionych w niej nienależnie wypłaconych kwot. Jednakże gdyby tak było, to z powyższego wynikałoby, że zaskarżona decyzja nie dotyczy bezpośrednio strony skarżącej.
- 41 Z tego względu Komisja tytułem roszczenia głównego wniosła o stwierdzenie niedopuszczalności skargi.
- 42 Strona skarżąca podnosi, że postanowienia Traktatu WE, dotyczące prawa do wniesienia skargi przez osoby fizyczne i prawne, nie mogą podlegać wykładni zawężającej (wyrok Trybunału z dnia 15 lipca 1963 r. w sprawie 25/62 Plaumann przeciwko Komisji, Rec. str. 197). Legitymacja procesowa powinna zatem, zdaniem strony skarżącej, zostać przyznana wszystkim osobom, które posiadają osobowość prawną wymaganą przez wspomniane postanowienia Traktatu i których zaskarżony akt dotyczy indywidualnie i bezpośrednio.
- 43 Strona skarżąca twierdzi, że podejście to ma również zastosowanie, jeśli skarżący jest instytucją publicznoprawną, która spełnia określone wymogi (wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie T-288/97 Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia przeciwko Komisji, Rec. str. II-1871).

- 44 Zdaniem strony skarżącej, akt zaskarżony w niniejszej sprawie, choć formalnie nie był do niej skierowany, dotyczył jej bezpośrednio i indywidualnie, ponieważ mogła ona zostać określona jako rzeczywisty adresat aktu i istnieje oczywisty związek przyczynowy między jej indywidualną sytuacją a wydanym aktem. Akt ten nie miał normatywnego i ogólnego charakteru, ale został wydany z uwzględnieniem szczególnej sytuacji strony skarżącej, przyznając jej zarazem legitymację procesową do wniesienia skargi (wyroki Trybunału z dnia 13 maja 1971 r. w sprawach połączonych od 41/70 do 44/70 International Fruit Company i in. przeciwko Komisji, Rec. str. 411; z dnia 18 listopada 1975 r. w sprawie 100/74 CAM przeciwko Komisji, Rec. str. 1393 oraz z dnia 21 listopada 1989 r. w sprawie C-244/88 Usines coopératives de déshydratation du Vexin i in. przeciwko Komisji, Rec. str. 3811).
- 45 W zakresie dodatkowego wymogu koniecznego dla skutecznego wniesienia skargi, a mianowicie, aby dla wykonania przedmiotowego aktu nie było wymagane wydanie przepisów wykonawczych, strona skarżąca utrzymuje, że można zasadnie uznać, iż został on również spełniony w niniejszej sprawie. Zaskarżona decyzja dotyczyła bowiem bezpośrednio sytuacji prawnej strony skarżącej, nie pozostawiając jej adresatowi — Republice Włoskiej — żadnej swobody uznania w kwestii jej wykonania, polegającego po prostu na zwrocie wcześniej wypłaconych z EFRR kwot, bez konieczności podjęcia w tym celu jakiegokolwiek dodatkowego działania normatywnego. Strona skarżąca twierdzi, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem wspólnotowym, okoliczności takie wystarczają dla przyznania osobom fizycznym i prawnym legitymacji do wniesienia skargi (wyrok Trybunału z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie C-386/96 P Dreyfus przeciwko Komisji, Rec. str. I-2309, pkt 43 i przywołane w nim orzecznictwo).
- 46 Ponadto strona skarżąca podkreśla, że wbrew wywodom Komisji, pomiędzy stroną skarżącą a Komisją miały miejsce bezpośrednio stosunki prawne dotyczące spornego projektu. Strona skarżąca odsyła w tym zakresie w szczególności do pisma z dnia 30 października 1997 r., w którym Komisja poinformowała ją bezpośrednio o swoim stanowisku w kwestii wnioskowanego przez nią przedłużenia terminu dla ukończenia prac.

Ocena Sądu

- 47 Zgodnie z art. 113 regulaminu Sąd może w każdym czasie rozważyć również z urzędu, czy zachodzi niedopuszczalność skargi z powodu braku przesłanek procesowych i orzec w tym przedmiocie, z uwzględnieniem wymogów przewidzianych w art. 114 § 3 i 4 regulaminu.
- 48 Zgodnie z art. 114 § 3 regulaminu, jeżeli Sąd nie zadecyduje inaczej, pozostała część postępowania w przedmiocie wniosku odbywa się ustnie.
- 49 W niniejszej sprawie Sąd uznał, iż sprawa jest dostatecznie wyjaśniona na podstawie akt sprawy i zdecydował, że nie ma potrzeby wysłuchania ustnych wyjaśnień stron.
- 50 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 230 akapit czwarty WE, każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść — na warunkach przewidzianych w akapicie pierwszym i drugim tego przepisu — skargę na decyzje, których jest adresatem oraz na decyzje, które mimo przyjęcia w formie rozporządzenia lub decyzji skierowanej do innej osoby, dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie.
- 51 W niniejszej sprawie bezspornym jest, że zaskarżona decyzja została doręczona przez Komisję Republice Włoskiej.
- 52 W tych okolicznościach należy zbadać, czy strona skarżąca, która nie może zostać uznana za adresata zaskarżonej decyzji w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE,

uprawniona jest do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności wspomnianej decyzji ze względu na to, że dotyczy jej ona bezpośrednio i indywidualnie.

- 53 Odnosząc się do bezpośredniego oddziaływania, należy stwierdzić, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przesłanka ta wymaga, aby zaskarżony akt wspólnotowy wywoływał bezpośrednio wpływ na sytuację prawną jednostki i nie pozostawiał żadnej swobody uznania adresatom zobowiązanym do jego wykonania, które to wykonanie ma charakter czysto automatyczny i wynika z samego uregulowania wspólnotowego, bez potrzeby stosowania innych przepisów pośrednich (wyrok w sprawie Dreyfus przeciwko Komisji, pkt 45 powyżej, pkt 43; wyroki Sądu z dnia 15 września 1998 r. w sprawie T-54/96 Oleifici Italiani i Fratelli Rubino przeciwko Komisji, Rec. str. II-3377, pkt 56; z dnia 13 grudnia 2000 r. w sprawie T-69/99 DSTV przeciwko Komisji, Rec. str. II-4039, pkt 24 oraz z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie T-9/98 Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie przeciwko Komisji, Rec. str. II-3367, pkt 47; postanowienie Sądu z dnia 10 września 2002 r. w sprawie T-223/01 Japan Tobacco i JT International przeciwko Parlamentowi i Radzie, Rec. str. II-3259, pkt 45). Podobnie dzieje się również wtedy, gdy możliwość niedostosowania się przez adresatów do aktu wspólnotowego jest czysto teoretyczna, gdyż ich wola wyciągnięcia konsekwencji zgodnych z tym aktem, nie budzi żadnych wątpliwości (wyroki Trybunału z dnia 17 stycznia 1985 r. w sprawie 11/82 Pirailki-Patraiki i in. przeciwko Komisji, Rec. str. 207, pkt 8–10 oraz w sprawie Dreyfus przeciwko Komisji, pkt 45 powyżej, pkt 44).
- 54 Należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie w zaskarżonej decyzji, którą Komisja odmówiła przedłużenia terminu dla przedłożenia wniosków o dokonanie płatności ostatecznej i dokonała ostatecznego zamknięcia udzielania spornej pomocy na podstawie wydatków przedstawionych na dzień 31 grudnia 1997 r., związanych z pracami ukończonymi na dzień 5 września 2002 r., odmówiono finansowania z EFRR, z tytułu spornej pomocy, wydatków dokonanych po dniu 31 grudnia 1997 r. związanych z pracami nieukończonymi na dzień 5 września 2002 r., które przestały w ten sposób podlegać subwencjonowaniu w ramach wspomnianej pomocy.
- 55 Z powyższego wynika, że zaskarżona decyzja skutkowała zatem, z jednej strony, uwolnieniem EFRR od zobowiązania do wypłaty kwot niewypłaconej dotychczas pomocy związanej z wydatkami, które przestały podlegać subwencjonowaniu oraz,

z drugiej strony, umożliwieniem Komisji podjęcia działań zmierzających do odzyskania kwot wypłaconych z EFRR, które dotyczyły wspomnianych wydatków. Zaskarżona decyzja wywołała w ten sposób skutek „odcięcia” pomocy finansowej z EFRR (postanowienie Sądu z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie T-105/01 SLIM Sicilia przeciwko Komisji, Rec. str. II-2697, pkt 47).

- 56 Odnosząc się do określenia skutków tej decyzji dla strony skarżącej, należy wskazać, że zgodnie z pierwotną decyzją o przyznaniu spornej pomocy z dnia 22 grudnia 1993 r., strona skarżąca była organem odpowiedzialnym za realizację projektu. Z akt sprawy wynika, że w myśl art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 4253/88 otrzymała ona z tego tytułu płatności kwot odpowiadających spornej pomocy celem rozdysponowania ich beneficjentom końcowym. Z akt sprawy wynika, że, zgodnie z art. 21 ust. 3 rozporządzenia nr 4253/88, płatności te wynosiły 80 % łącznej kwoty spornej pomocy.
- 57 W tych okolicznościach zaskarżona decyzja mogłaby być postrzegana jako wywołująca bezpośredni wpływ na sytuację prawną strony skarżącej jedynie wtedy, gdyby na jej podstawie i w przypadku nieposiadania przez Republikę Włoską swobody uznania w tym zakresie, skarżąca z jednej strony została pozbawiona wypłat uwolnionych kwot odpowiadających sumom dotychczas nieotrzymanym z EFRR z tytułu spornej pomocy i odnoszącym się do wydatków, które przestały podlegać subwencjonowaniu oraz, z drugiej strony, była zobowiązana do zwrotu nienależnie wypłaconych kwot odpowiadających kwotom już otrzymanym z tytułu wspomnianej pomocy i przeznaczonym na wydatki, które przestały podlegać subwencjonowaniu.
- 58 Sąd orzekł już jednakże, że takie konsekwencje nie wynikają ani z decyzji Komisji w sprawie zakończenia udzielania pomocy finansowej z EFRR, ani z innych przepisów prawa wspólnotowego, mających na celu uregulowanie skutków wywoływanych przez tego typu decyzję (postanowienie w sprawie SLIM Sicilia przeciwko Komisji, pkt 55 powyżej, pkt 51).

- 59 Na wstępie należy w tym miejscu przypomnieć, że zgodnie z systemem instytucjonalnym Wspólnoty i zasadami regulującymi stosunki między Wspólnotą a Państwami Członkowskimi, w przypadku braku odmiennego przepisu prawa wspólnotowego, to do Państw Członkowskich należy zapewnienie stosowania uregulowań wspólnotowych na ich terytorium (wyroki Trybunału z dnia 21 września 1983 r. w sprawach połączonych 205/82–215/82 Deutsche Milchkontor i in., Rec. str. 2633 oraz z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawach połączonych 89/86 i 91/86 Étoile commerciale i CNTA przeciwko Komisji, Rec. str. 3005, pkt 11; postanowienie w sprawie Coillte Teoranta przeciwko Komisji, pkt 37 powyżej, pkt 42). W szczególności w zakresie finansowania objętego ramami EFRR, art. 23 ust. 1 rozporządzenia nr 4253/88 nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek przedsięwzięcia wszelkich środków niezbędnych do odzyskania funduszy, utraconych wskutek nadużycia lub zaniedbania.
- 60 Jak orzekł Trybunał w wyroku z dnia 22 stycznia 2004 r. w sprawie C-271/01 COPPI (Rec. str. I-1029, pkt 39 i 40), ten ostatni przepis jest wyrazem zasady pomocniczości, o której mowa w motywie szóstym rozporządzenia nr 2082/93; zgodnie z tą zasadą w zakresie korzystania z funduszy pochodzących z EFRR i bez uszczerbku dla uprawnień Komisji, a zwłaszcza jej odpowiedzialności za zarządzanie środkami pieniężnymi Wspólnoty, odpowiedzialność za realizację form pomocy powinna w pierwszej kolejności spoczywać na Państwach Członkowskich na właściwym szczeblu terytorialnym, zgodnie ze ściśle określonymi potrzebami każdego Państwa Członkowskiego (zob. również podobnie postanowienie Sądu z dnia 15 marca 2004 r. w sprawach połączonych T-66/02 i T-139/02, Rec. str. II-875, pkt 64).
- 61 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału w ramach tego systemu do Państw Członkowskich należy stosowanie uregulowań wspólnotowych i wydanie niezbędnych decyzji indywidualnych skierowanych do zainteresowanych przedsiębiorców. W ramach takiego stosowania Państwa Członkowskie postępują zgodnie z zasadami i w trybie przewidzianym w ustawodawstwie krajowym i w granicach ustalonych przez prawo wspólnotowe (wyrok w sprawie Étoile commerciale i CNTA przeciwko Komisji, pkt 59 powyżej, pkt 12 oraz postanowienie w sprawie Coillte Teoranta przeciwko Komisji, pkt 37 powyżej, pkt 42).

- 62 Należy tu podkreślić, że publiczna jednostka terytorialna, jaką jest strona skarżąca, której powierzono zarządzanie na szczeblu terytorialnym funduszami otrzymanymi z EFRR, nie może być zrównywana z samym Państwem Członkowskim (postanowienie Trybunału z dnia 21 marca 1997 r. w sprawie C-95/97 Région wallonne przeciwko Komisji, Rec. str. I-1787, pkt 6). Ponadto z przepisu, który znajduje tu zastosowanie, a mianowicie z art. 4 ust. 1 pierwszy akapit rozporządzenia nr 2052/88 wynika, że wyraźnie wyróżnia on, z jednej strony, Państwa Członkowskie, a z drugiej strony, właściwe organy i władze wyznaczone przez nie na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.
- 63 Badania bezpośredniego oddziaływania względem strony skarżącej należy dokonać w tym właśnie kontekście.
- 64 Jeśli chodzi o kwestię zwolnienia EFRR z niewypłaconych dotychczas sum należy zauważyć, że zaskarżona decyzja ograniczyła się do poinformowania Republiki Włoskiej, że ze względu na zakończenie udzielania spornej pomocy, wspomniane kwoty nie zostaną wypłacone. Z art. 21 ust. 5 rozporządzenia 4253/88 wynika jednakże, że z zastrzeżeniem określonych form pomocy, które nie są przedmiotem niniejszej sprawy, a w szczególności zawartej w art. 5 ust. 2 pierwszy akapit lit. e) rozporządzenia nr 2052/88, środki wspólnotowe przyznane tytułem pomocy finansowej z EFRR są wypłacane przez Komisję na rzecz zainteresowanego Państwa Członkowskiego (wyrok w sprawie COPPI, pkt 60 powyżej, pkt 37, 38 i 41; opinia rzecznika generalnego M. Albera w tej sprawie, Rec. str. I-1031, pkt 61).
- 65 Należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie ma przeszkód do tego, aby Republika Włoska, dla celów ukończenia prac związanych ze spornym projektem, zdecydowała się na pokrycie ze środków własnych kwoty zwolnionej ze zobowiązania finansowania wspólnotowego. W tej kwestii należy w szczególności zauważyć, że zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 2052/88, pomoc z EFRR stanowi uzupełnienie lub wniesienie wkładu do odpowiadających jej działań krajowych. Z kolei art. 9 rozporządzenia nr 4253/88 precyzuje, że pomoc wspólnotowa, zgodnie z zasadą dodatkowości, nie może zastąpić wydatków publicznych Państwa Członkowskiego.

- 66 Po drugie, w kwestii zwrotu nienależnie wypłaconych kwot należy zauważyć, że w zaskarżonej decyzji Komisja ograniczyła się do poinformowania Republiki Włoskiej, że sumy będące przedmiotem płatności wspólnotowych i odpowiadające wydatkom, które przestały podlegać subwencjonowaniu muszą zostać odzyskane przez EFRR. W odróżnieniu od ogólnej praktyki przyjętej przez Komisję w kwestiach pomocy niezgodnej z prawem uznanej za sprzeczną ze wspólnym rynkiem, zaskarżona decyzja nie zawiera żadnej dyspozycji zobowiązującej Republikę Włoską do podjęcia kroków zmierzających do odzyskania od ich beneficjentów nienależnie wypłaconych kwot (zob. podobnie postanowienie w sprawie Coillte Teoranta przeciwko Komisji, pkt 37 powyżej, pkt 45).
- 67 Obowiązek nałożony przez zaskarżoną decyzję na Republikę Włoską, polegający na poinformowaniu o wspomnianej decyzji beneficjentów końcowych, nie może w sposób oczywisty oznaczać obowiązku podjęcia kroków zmierzających do odzyskania od nich nienależnie wypłaconych kwot. W każdym razie, ze względu na to, że strona skarżąca nie była beneficjentem końcowym spornej pomocy finansowej, wzmianka ta nie może w żadnym przypadku stanowić dowodu na to — czego zresztą nie podnosi strona skarżąca — że zaskarżona decyzja bezpośrednio dotyczyła jej sytuacji prawnej w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE.
- 68 Właściwe wykonanie zaskarżonej decyzji, jak słusznie utrzymuje w swych pismach procesowych Komisja, wymaga zatem jedynie tego, aby Republika Włoska zwróciła na rzecz EFRR wskazane w niej nienależnie wypłacone kwoty (zob. podobnie postanowienie w sprawie Coillte Teoranta przeciwko Komisji, ww. w pkt 37 powyżej, pkt 45; opinia rzecznika M. Albera w sprawie COPPI, ww. w pkt 64 powyżej, pkt 58–63).
- 69 Należy w tym miejscu ponadto podkreślić, że Komisja może domagać się zwrotu pomocy jedynie od jednostki, której została ona przyznana (opinia rzecznika generalnego M. Albera w sprawie COPPI, ww. w pkt 64 powyżej, pkt 58). Jak zostało jednakże wskazane już powyżej w pkt 64, w przypadkach takich jak w niniejszej sprawie, środki wspólnotowe przyznane z tytułu pomocy finansowej z EFRR są wypłacane przez Komisję zainteresowanemu Państwu Członkowskiemu (wyrok w sprawie COPPI, pkt 60 powyżej, pkt 41).

- 70 W tych okolicznościach zwrot funduszy wspólnotowych wypłaconych stronie skarżącej nie był bezpośrednią konsekwencją zaskarżonej decyzji, lecz działania podjętego w tym celu przez Republikę Włoską na podstawie ustawodawstwa krajowego przyjętego dla celów zastosowania się do zobowiązań wynikających z uregulowania wspólnotowego w tym przedmiocie (wyrok w sprawie *Deutsche Milchkontor i in.*, pkt 59 powyżej, pkt 19 i 20; opinia rzecznika generalnego M. Cruza Vilaça w sprawie *Étoile commerciale i CNTA przeciwko Komisji*, pkt 59 powyżej, pkt 48–52; postanowienie w sprawie *Coillte Teoranta przeciwko Komisji*, ww. w pkt 37 powyżej, pkt 47).
- 71 W kwestii pomocy finansowej z EFRR Trybunał orzekł już jednakże, że nic nie pozwala twierdzić, że Państwo Członkowskie nie dysponowało jakąkolwiek swobodą uznania lub uprawnieniami decyzyjnymi w przedmiocie takiego zwrotu (postanowienie *SLIM Sicilia przeciwko Komisji*, pkt 55 powyżej, pkt 52).
- 72 Zgodnie bowiem z zasadą pomocniczości wyrażoną w motywie szóstym rozporządzenia nr 2082/93, Państwo Członkowskie podejmując działania na mocy art. 23 ust. 1 rozporządzenia nr 4253/88, wykonuje je w ramach własnych kompetencji (zob. podobnie wyrok w sprawie *COPPI*, pkt 60, pkt 39–45 i 48 oraz opinia rzecznika generalnego M. Albera w tej sprawie, ww. w pkt 64 powyżej, pkt 72).
- 73 Nie można zatem wykluczyć, że szczególne okoliczności mogłyby doprowadzić Republikę Włoską do zrzeczenia się żądania zwrotu spornej pomocy i poniesienia przez nią samą ciężaru zwrotu na rzecz EFRR kwot, do których wypłacenia błędnie uważała się za upoważnioną (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 7 lutego 1979 r. w sprawie 11/76 *Niderlandy przeciwko Komisji*, Rec. str. 245, pkt 8; opinia rzecznika generalnego M. Cruza Vilaça w sprawie *Étoile commerciale i CNTA przeciwko Komisji*, ww. w pkt 59 powyżej, pkt 54; postanowienie w sprawie *Coillte Teoranta przeciwko Komisji*, ww. w pkt 37 powyżej, pkt 48).

- 74 Należy tu przede wszystkim zauważyć, że jakiegokolwiek decyzje wydane w niniejszej sprawie przez Komisję w stosunku do Republiki Włoskiej — co odnosi się zarówno do pierwotnej decyzji z dnia 22 grudnia 1993 r. jak i do ostatnich decyzji z dnia 28 lipca i 22 grudnia 1995 r. — nie zawierają dyspozycji, która nakładałaby na Republikę Włoską obowiązek odzyskania, od strony skarżącej lub beneficjentów końcowych, nienależnie wypłaconych kwot.
- 75 Ponadto, jak już zostało wspomniane powyżej w pkt 65, ponieważ pomoc finansowa z EFRR stanowi uzupełnienie lub wniesienie wkładu do odpowiadających jej działań krajowych, nie można wykluczyć, że Republika Włoska będzie kontynuować finansowanie ukończenia spornego projektu z własnych środków.
- 76 Należy tu zauważyć, że z akt sprawy nie wynika, jakoby w stosunkach ze stroną skarżącą Republika Włoska wyraziła zamiar przeniesienia na stronę skarżącą lub beneficjentów końcowych konsekwencji finansowych decyzji Komisji w sprawie zmniejszenia rozpatrywanej pomocy. W szczególności strona skarżąca nie przedłożyła żadnego dowodu na okoliczność, że finansowanie projektu w wysokości rozpatrywanej pomocy wspólnotowej uzależnione było od warunku, by obciążało ono ostatecznie EFRR, co oznacza, że wpływ zaskarżonej decyzji na ewentualne żądanie zwrotu tej pomocy ma jedynie charakter pośredni (postanowienie w sprawie Coillte Teoranta przeciwko Komisji, pkt 37 powyżej, pkt 51). W każdym razie nawet gdyby taki warunek istniał, należy stwierdzić, że zarówno Trybunał (wyrok w sprawie Étoile commerciale i CNTA przeciwko Komisji, pkt 59 powyżej, pkt 13) jak i Sąd (postanowienie w sprawie SLIM Sicilia przeciwko Komisji, pkt 55 powyżej, pkt 51) orzekły już, że okoliczności takie nie wystarczają dla stwierdzenia bezpośredniego oddziaływania wymaganego przez art. 230 akapit czwarty WE, ponieważ w takim przypadku żądanie zwrotu nie jest konsekwencją zaskarżonej decyzji wspólnotowej, lecz wynika z wewnętrznego działania przedsięwziętego w sposób samodzielny przez właściwe władze krajowe.
- 77 Należy wreszcie wskazać, że nawet gdyby Republika Włoska musiała zdecydować się na podjęcie działań zmierzających do odzyskania nienależnie wypłaconych kwot, nie

jest oczywiste, że nie dysponowała ona swobodą uznania przy ustaleniu od kogo należy żądać tego zwrotu. W szczególności w żaden sposób nie zostało wykazane, czy Republika Włoska podjęła jakiegokolwiek kroki konieczne do odzyskania nienależnie wypłaconych kwot od strony skarżącej, a nie od beneficjentów końcowych.

78 Z powyższego wynika, że wskutek wydania zaskarżonej decyzji, to Republika Włoska, zgodnie z przepisami prawa krajowego, decyduje, czy należy żądać zwrotu nienależnie wypłaconych kwot od strony skarżącej lub beneficjentów końcowych i wydać w tym celu nieodzowne, indywidualne akty prawa krajowego.

79 Należy ponadto stwierdzić, że chociaż strona skarżąca utrzymywała w swych pismach procesowych, że Republika Włoska nie dysponowała swobodą uznania w przedmiocie odzyskania nienależnie wypłaconych kwot, to nie przedłożyła ona żadnych dowodów na tę okoliczność. Ponadto strona skarżąca nie podniosła również — zakładając nawet, że Republika Włoska dysponowała swobodą uznania — że swoboda ta była czysto teoretyczna, w szczególności ze względu na określone przepisy szczególne właściwego prawa krajowego, dotyczące przykładowo rozdziału kompetencji między państwem a jednostkami regionalnymi. W tej kwestii należy zauważyć, że jeśli Komisja, działając na wniosek Państwa Członkowskiego, wyda decyzję przewidującą środki ochronne lub stwierdzającą zgodność pomocy państwa ze wspólnym rynkiem, to nie ma wątpliwości, iż Państwo Członkowskie, które wniosło o wspomniane środki, dostosuje się do niej i wyciągnie wszelkie wynikające z niej konsekwencje, co wynika zresztą z orzecznictwa (zob. w szczególności wyrok w sprawie Piraiki-Patraiki i in. przeciwko Komisji, pkt 53 powyżej, pkt 8 i 9; wyroki Sądu z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawie T-380/94 AIUFFASS i AKT przeciwko Komisji, Rec. str. II-2169, pkt 46 i 47 oraz z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie T-114/00 Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum przeciwko Komisji, Rec. str. II-5121, pkt 73 i 74), co jednak nie ma miejsca w niniejszej sprawie, ponieważ Republika Włoska nie wniosła do Komisji o wydanie zaskarżonej decyzji, wobec czego, z braku jakichkolwiek okoliczności, które mogłyby świadczyć, że jest przeciwnie, nie można wykluczyć, że Republika Włoska zrezygnuje z domagania się zwrotu pomocy od strony skarżącej lub beneficjentów końcowych.

- 80 Z powyższego wynika, że zaskarżona decyzja nie wywołała bezpośrednich skutków dla sytuacji prawnej strony skarżącej.
- 81 Stwierdzenia tego nie są w stanie zmienić żadne z argumentów lub okoliczności przedstawionych przez stronę skarżącą w jej pismach procesowych, które zresztą nie zostały przez nią poparte dowodami.
- 82 Odnosząc się, po pierwsze, do wyroku w sprawie Dreyfus przeciwko Komisji (pkt 45 powyżej), na który powołała się skarżąca na poparcie twierdzenia, że posiada ona legitymację procesową, należy wskazać, że stan faktyczny w niniejszej sprawie nie może być porównywany z tym, który doprowadził do wydania tego wyroku. W pkt 52 i 53 ww. wyroku w sprawie Dreyfus przeciwko Komisji Trybunał stwierdził bowiem, że możliwość rezygnacji przez adresatów spornej decyzji ze spornego finansowania wspólnotowego była „czysto teoretyczna”, ponieważ wspomniana decyzja, odmawiająca takiego finansowania, pozbawiła skarżącego „wszelkiej rzeczywistej możliwości wykonania udzielonego mu zamówienia lub otrzymania płatności za dostawy dokonane zgodnie z ustalonymi wymogami”. Z tych względów Sąd stwierdził, że skarżący był bezpośrednio zainteresowany tą decyzją. Natomiast w niniejszej sprawie z wcześniejszej analizy wynika, że możliwość sfinansowania przez Republikę Włoską ukończenia prac ze środków własnych, bez potrzeby ponadto żądania zwrotu nienależnie wypłaconych kwot od strony skarżącej, wcale nie jest teoretyczna.
- 83 Po drugie, w przedmiocie okoliczności podniesionej skrótkowo w replice, zgodnie z którą strona skarżąca jest „instytucją publicznoprawną, która spełnia określone wymogi” wystarczy przypomnieć, że o ile zdecentralizowane lub autonomiczne władze publiczne mogą posiadać legitymację procesową do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 230 WE, o tyle dopuszczalność takiej skargi podlega — jak to wynika również z przywołanego przez stronę skarżącą wyroku w sprawie Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia przeciwko Komisji

(pkt 43 powyżej, pkt 28–35) — wymogowi, aby w szczególności zaskarżony akt dotyczył wspomnianych władz bezpośrednio. Ze względów wskazanych powyżej należy stwierdzić, że nie ma to miejsca w niniejszej sprawie.

84 Po trzecie, odnosząc się do okoliczności, że między stroną skarżącą a Komisją występowały bezpośrednie stosunki prawne dotyczące spornego projektu, gdyż pewne dokumenty zostały przesłane przez pozwaną bezpośrednio do strony skarżącej, wystarczy stwierdzić, że taka okoliczność, nawet przy założeniu jej prawdziwości, nie dowodzi w żaden sposób istnienia bezpośredniego związku między stroną skarżącą a zaskarżoną decyzją w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE, ponieważ tego typu związek może zostać wykazany jedynie wówczas, gdy wspomniana decyzja wywołuje bezpośrednie skutki dla sytuacji prawnej strony skarżącej, bez stosowania innych przepisów pośrednich. Z przedstawionej powyżej analizy wynika jednakże, że nie ma to miejsca w niniejszej sprawie.

85 Wreszcie, po czwarte, odnosząc się do okoliczności, że zaskarżona decyzja została wydana z uwzględnieniem szczególnej sytuacji strony skarżącej, wystarczy wskazać, że okoliczność taka, przy założeniu jej prawdziwości, mogłaby co najwyżej stanowić dowód na to, że zaskarżona decyzja dotyczy strony skarżącej indywidualnie. Jednakże okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla kwestii, czy zaskarżona decyzja dotyczy strony skarżącej bezpośrednio.

86 Ze wszystkich powyższych rozważań wynika, że zaskarżona decyzja nie dotyczy strony skarżącej bezpośrednio, gdyż decyzja ta wywiera jedynie skutki w zakresie stosunków prawnych pomiędzy Komisją a Republiką Włoską.

87 W konsekwencji należy odrzucić niniejszą skargę jako niedopuszczalną, bez potrzeby badania, czy zaskarżona decyzja dotyczy strony skarżącej indywidualnie.

W przedmiocie kosztów

- ⁸⁸ Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ strona skarżąca przegrała niniejszą sprawę, należy — zgodnie z żądaniem Komisji — obciążyć ją kosztami postępowania w niniejszej instancji.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba)

postanawia, że:

- 1) Skarga zostaje odrzucona jako niedopuszczalna.**

- 2) Strona skarżąca zostaje obciążona własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez stronę pozwaną.**

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 8 lipca 2004 r.

Sekretarz

H. Jung

Prezes

J. Azizi